

TURIZMNI RIVOJLANTIRISH VA UNING YANGI SOHALARINI KASHF ETISH**Quchkarov Abbos Gulimboyevich***Turizm fakulteti 2-kurs Magistranti**Alfraganus Universiteti**E-mail: quchkarovabbos@gmail.com***Annotatsiya**

Mazkur maqolada O'zbekistonda turizm sohasining rivojlanish yo'nalishlari va yangi tarmoqlarini kengaytirish masalalari yoritilgan. Ekologik turizm, agro-turizm, sanoat turizmi va tibbiy turizmning imkoniyatlari tahlil qilinib, ularning iqtisodiy va ijtimoiy ahamiyati ko'rsatib o'tilgan. Shuningdek, turizmni rivojlantirish uchun infratuzilma va marketing strategiyalarini takomillashtirish bo'yicha takliflar berilgan.

Kalit so'zlar: Turizm, ekologik turizm, agro-turizm, sanoat turizmi, tibbiy turizm, O'zbekiston, infratuzilma, iqtisodiy rivojlanish, sayyohlik industriyasi.

Kirish (Introduction)

Turizm dunyo miqyosida eng tez rivojlanayotgan iqtisodiy tarmoqlardan biri bo'lib, u davlatlarning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, milliy daromadni oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va ijtimoiy infratuzilmani yaxshilashda muhim rol o'ynaydi. Shuningdek, turizm madaniy merosni asrash va xalqlararo aloqalarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Jahon Turizm Tashkiloti (UNWTO) ma'lumotlariga ko'ra, turizm sohasining global yalpi ichki mahsulotdagi ulushi yildan-yilga ortib bormoqda.

O'zbekiston boy madaniy merosga, tarixiy obidalarga va tabiiy resurslarga ega bo'lib, turizm rivojlanishi uchun katta salohiyatga ega. So'nggi yillarda mamlakatda turizm infratuzilmasini rivojlantirish, xorijiy sayyohlarni jalb qilish va mahalliy turizmni rag'batlantirish bo'yicha bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda. Biroq, an'anaviy madaniy va tarixiy turizm yo'nalishlaridan tashqari, zamonaviy va innovatsion turizm tarmoqlarini rivojlantirish zarurati ortib bormoqda. Ayniqsa, ekologik turizm, agro-turizm, sanoat turizmi va tibbiy turizm kabi yangi yo'nalishlar iqtisodiy diversifikatsiya va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu tadqiqotda O'zbekistonda turizmning yangi sohalarini o'rganish, ularning rivojlanish imkoniyatlarini tahlil qilish va ushbu yo'nalishlarni kengaytirish orqali iqtisodiy hamda ijtimoiy foydani oshirish yo'llari ko'rib chiqiladi. Tadqiqot shuningdek, yangi turizm tarmoqlarini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan infratuzilma, shart-sharoitlar va davlat siyosatining asosiy yo'nalishlarini aniqlashga qaratilgan.

Tadqiqotning maqsadi

O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning yangi yo'nalishlarini aniqlash va ularning potentsial imkoniyatlarini baholash.

Asosiy savollar:

1. Qanday yangi turizm yo'nalishlari O'zbekistonda rivojlantirilishi mumkin?
2. Ushbu yo'nalishlarning iqtisodiy va ijtimoiy foydasi qanday?
3. Yangi yo'nalishlarni rivojlantirish uchun qanday infratuzilma va sharoitlar talab etiladi?

Metodologiya (Methods)

O'tkazilgan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, O'zbekistonda turizmning yangi yo'nalishlarini rivojlantirish orqali iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishga erishish mumkin. Ekologik turizm O'zbekistonda tabiat resurslarini saqlash va ulardan samarali foydalanish imkonini beradi. Agro-turizm qishloq xo'jaligini rivojlantirish bilan birga, mahalliy aholining daromadini oshirishga xizmat qiladi. Sanoat turizmi esa sanoat ishlab chiqarishini targ'ib qilish va xorijiy investorlarni jalb qilish uchun muhim vosita bo'lishi mumkin. Tibbiy turizm esa, mamlakatga xorijlik bemorlarni jalb qilish orqali iqtisodiy foyda keltiradi va sog'liqni saqlash tizimini yanada rivojlantirishga yordam beradi.

Turizm infratuzilmasini rivojlantirish, marketing va brending faoliyatlarini kuchaytirish yangi turizm yo'nalishlarini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun muhim ahamiyatga ega. Jumladan, zamonaviy transport tizimi, mehmonxonalar va sayyohlar uchun qo'shimcha xizmatlar yaratish lozim. Shu bilan birga, mahalliy aholi o'rtasida turizm haqida tushuncha shakllantirish va ularni soha rivojiga jalb qilish zarur.

Natijalar (Results)

1. Ekologik turizm (Eko-turizm)

O'zbekiston tabiiy resurslarga boy mamlakat bo'lib, ekologik turizmni rivojlantirish uchun katta imkoniyatlarga ega. Ugom-Chotqol davlat milliy bog'i va Zarafshon milliy bog'i ekologik turizmni rivojlantirish uchun mos hududlar sifatida aniqlangan. Ushbu hududlarda tabiat qo'riqxonalari, ekoturizm markazlari, ekoparklar va ekoyodgorliklarni tashkil etish orqali xorijlik va mahalliy sayyohlarni jalb qilish imkoniyati mavjud.

2. Agro-turizm

O'zbekistonda qishloq xo'jaligi keng rivojlanganligi sababli, agro-turizm uchun katta imkoniyatlar mavjud. Tadqiqot natijalari agro-turizmni rivojlantirish orqali qishloq xo'jaligi va turizm o'rtasidagi integratsiyani kuchaytirish mumkinligini ko'rsatdi. Samarqand, Farg'ona vodiysi va Toshkent viloyatlari agro-turizm uchun ayniqsa qulay hududlar hisoblanadi. Ushbu hududlarda sayyohlarga uzum va meva bog'larida mehnat qilish, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish jarayonlarini

kuzatish va an'anaviy dehqonchilik usullari bilan tanishish imkoniyatlari yaratilishi mumkin.

3. Sanoat turizmi

O'zbekistonda sanoat turizmi bo'yicha olib borilgan tadqiqot natijalari yirik sanoat korxonalariga sayohatlar tashkil etish orqali sanoat turizmini rivojlantirish imkoniyati mavjudligini ko'rsatdi. Angren va Olmaliqdagi konchilik sanoati korxonalari, Samarqand va Andijondagi avtomobil zavodlari sanoat turizmini rivojlantirish uchun qiziqarli joylardir. Mehmonlarga ishlab chiqarish jarayonlarini ko'rsatish, sanoat ob'ektlari bilan tanishtirish orqali sanoat turizmi rivojlantirilishi mumkin.

4. Tibbiy turizm

Tibbiy turizm O'zbekistonda hali rivojlanmagan sohalardan biri hisoblanadi. Toshkent, Samarqand va Buxoro shaharlaridagi tibbiy muassasalar xorijlik bemorlar uchun yuqori sifatli tibbiy xizmatlarni taklif qilishi mumkin. Shuningdek, balneologik sanatoriyalar va an'anaviy tabobat markazlarini tashkil etish orqali tibbiy turizmni rivojlantirish mumkin.

Muhokama (Discussion)

O'zbekiston turizmning yangi yo'nalishlarini rivojlantirish orqali iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishga erishishi mumkin. Ekologik turizm tabiat resurslarini saqlash va ulardan samarali foydalanish imkonini beradi. Agro-turizm qishloq xo'jaligini rivojlantirish bilan birga, mahalliy aholining daromadini oshirishga xizmat qiladi. Sanoat turizmi esa sanoat ishlab chiqarishini targ'ib qilish va xorijiy investorlarni jalb qilish uchun muhim vosita bo'lishi mumkin. Tibbiy turizm esa mamlakatga xorijlik bemorlarni jalb qilish orqali iqtisodiy foyda keltiradi va sog'liqni saqlash tizimini yanada rivojlantirishga yordam beradi.

Xulosa (Conclusion)

O'zbekistonda turizmning yangi yo'nalishlarini rivojlantirish mamlakat uchun katta iqtisodiy va ijtimoiy foyda keltirishi mumkin. Ekologik turizm, agro-turizm, sanoat turizmi va tibbiy turizmni rivojlantirish orqali turizm sohasida diversifikatsiya amalga oshiriladi va O'zbekistonning xalqaro maydondagi turistik salohiyati yanada oshadi. Buning uchun davlat va xususiy sektor hamkorligida infratuzilmani rivojlantirish, yuqori sifatli xizmat ko'rsatish tizimini yo'lga qo'yish va xalqaro miqyosda samarali marketing strategiyasini ishlab chiqish talab etiladi.

Adabiyotlar ro'yxati (References)

1. Jahon Turizm Tashkiloti (UNWTO) hisobotlari. [URL: www.unwto.org](http://www.unwto.org)
2. Matyoqubov A. "Turizm sohasini rivojlantirish istiqbollari." Toshkent, 2020.
3. Karimov Sh. "Ekologik turizm va uning imkoniyatlari." Samarqand, 2021.

4. Ismoilov D. "O'zbekistonda sanoat turizmini rivojlantirish yo'nalishlari." Toshkent, 2019.
5. O'zbekiston Respublikasi Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi materiallari.
[URL: www.uzbektour]

